

KESKKONNAAMET

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 14.03.2023

Juurdepääsupiirang kehtib kuni: 13.03.2028

Alus: AvTS § 35 lg 1 p 8

Teabevaldaja: Keskkonnaamet

Priit Voolaid
Riigimetsa Majandamise Keskus
priit.voolaid@rmk.ee

Teie 13.03.2023

Meie 14.03.2023 nr 7-11/23/4927-2

Looduskaitsetöö lähteülesanne kooskõlastus (Sõnajala lõkkekoht)

Austatud Priit Voolaid

Esitasite Keskkonnaametile kooskõlastamiseks looduskaitsetöö lähteülesande (tööobjekti ID 2173), mille eesmärk on eemaldada 29 ohtlikud puud Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala Ahja sihtkaitsevööndis asuval Kiidjärve metskond 27 katastriüksusel¹ (eraldistel KJ103/8; KJ103/10; KJ103/18). Puude eemaldamine on vajalik, et tagada Kiidjärve-Taevaskoja-Kiidjärve matkarajal ja Valgesoo külateel liikuvate inimeste ja Valgesoo külatee ääres oleva parkla kasutajate ohutus.

Töö on planeeritud Ahja sihtkaitsevööndis, mille kaitse-eesmärgiks on vana loodusmetsa arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina, aluspõhjapaljandite, pinnavormide ja allikate säilimine, poollooduslike koosluste säilitamine ning kaitsealuste liikide elupaikade kaitse². Tegevus toimub Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks³ nimetatud vanad loodusmetsad (9010*) elupaigatüübil ja osaliselt limatünniku (*Sarcosoma globosum*, EELIS kood KLO9600483) kasvukohal.

Limatünniku kasvukoha (EELIS kood KLO9600483) ligikaudseks suuruseks 6 ha, millest ligikaudu 0,17 ha suurusel alal soovitakse teostada raiet. Kuigi tegemist on alaga, kus esineb suur tallamiskoormus ei ole see mõjutanud negatiivselt limatünniku populatsioonile. Nimelt on eelnimetatud limatünniku kasvukohas teostatud vaatlused, kus 2015 aasta vaatlusel loeti kokku 130 isendit, 2018 aasta vaatlusel 28 isendit ja 2020 aasta vaatlusel 288 limatünniku isendit. Kuigi limatünniku üheks suurimaks negatiivse mõjuga teguriks on kasvupaikade kahjustamine (sh raie) ei esine tõenäoliselt kavandatud tegevuse teostamisel nii suur ebasoodne mõju limatünniku seisundile, et selle tulemusena väheneks limatünniku isendite arvukus. Kuna alal esineb juba eelnevalt suur külastuskoormus ja osaliselt on seepärast ka alal degradeerunud metsa aluspinnas ei põhjusta soovitud tegevuse elluviimine täiendavat kahjustusi liigi elupaigale ja selle arvukusele, kui tööd teostakse selliselt, et täiendavalt pinnast ei kahjustada (rasketehnikaga külmumata pinnasel ei sõideta).

Arvestades eeltoodut ja asjaolu, et osaliselt jäetakse raiutud puud alale elurikkuseks (lamapuit, tüügaspuid) ning kui kasutatakse tööde teostamisel elupaigatüübi pinnast mitte kahjustavaid võtteid, võib järeldada, et soovitud tegevus ei kahjusta elupaigatüüpi sellisel määral, et selle tulemusena ei säiliks elupaigatüübile omane seisund.

Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala kaitse-eesmärk on lisaks kaitsele ka tutvustada Ahja jõe keskjooksu ürgorgu, selle lisaorge, oruveerudel esinevaid liivakivipaljandeid, allikaid, koopaid, ürgorgu

¹ Katastritunnus 87202:002:1024

² Vabariigi Valitsuse 12.09.2014 määrus nr 147 „Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala kaitse-eeskiri“ (edaspidi *määrus*) § 9 lg 2

³ Määrus § 1 lg 1

ümbritsevaid kultuur- ja loodusmaastikke⁴. Selleks on kaitseala rajatud matkaradu, mis on külastajate hulgas väga populaarsed. Matkaraja hooldus on Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala, Eoste hoiuala ja osaliselt Ahja jõe hoiuala kaitsekorralduskava aastateks 2015–2024 kohaselt vajalik tegevus ja seega loetakse matkaraja liiklejate ohutuse tagamiseks puude eemaldamist kaitsekorralduslikuks tegevuseks.

Ahja jõe ürgoru maastikukaitsealal on lubatud olemasolevate ehitiste hooldustööd⁵, sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus, loodusvarade kasutamine ja uute ehitiste püstitamine⁶ (välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul rajatiste püstitamine õppe- ja matkaradadel, kaitseala valitseja nõusolekul tähistatud laagripaikades ja kaitseala või kaitsealal paikneva kinnisasja tarbeks). Ohtlike puude raiet kaitse-eeskiri eraldi ei reguleeri. Tegemist on avalikul teel liiklejate ja avaliku parkla kasutajate turvalisuse tagamiseks vajaliku tegevusega. Päästeseaduse § 3 lg 1¹ kohaselt on päästetöö päästeseaduse tähenduses päästesündmuse toimumisel, ohu tõrjumisel ja kõrvaldamisel ning päästesündmuse tagajärgede leevendamisel viivitamata rakendatavad, vältimatud ja edasilükkamatud tegevused. Tulenevalt eeltoodust saab teel liiklejatele ja parkla kasutajate ohtu kujutava puude langetamist lugeda päästetööks ning tegemist ei ole majandustegevusega. Samuti on antud juhul tegemist osana olemasoleva ehitise (tee ja parkla) hooldustööde teostamise protsessist.

Keskkonnaameti töötajad Kristin Jõgi ja Kadri Kasuk teostasid koos Riigimetsa Majandamise Keskuse (edaspidi RMK) looduskaitse- ja külastuskorraldusosakonna töötajatega tööde teostamise alal 07.03.2023 paikaatluse, kus veenduti, et inimeste ohutuse ja vara kaitseks on vajalik eemaldada ohtlikud puud. Lähtudes ala kaitse-eesmärgist lepidi kokku, mis puud tuleb jätta lamapuiduks, tüügaspuuks ja mis on mõistlik, alalt ära viia.

Lähteülesande kohaselt soovitakse tööd lõpetada 1. aprilliks. Kuigi 15. märtsil hakkab peamine lindude pesitsusperiood, mis ajal on keelatud looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine⁷ on Keskkonnaamet seisukohal, et töö mitte teostamine seab ohtu inimese turvalisuse ja nõustub raietööde teostamisega.

Eeltoodust lähtuvalt annab Keskkonnaamet nõusoleku RMK Looduskaitseosakonna koostatud lähteülesandes ID 2173 kavandatud tööde teostamiseks Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala Ahja sihtkaitsevööndis tingimusel, et rasketehnikaga külmumata pinnasel ei sõideta. Külastustaristu ümberkorraldamine palume Keskkonnaametiga eraldi kooskõlastada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Märt Holtsmann
juhtivspetsialist
looduskasutuse osakond

Kristin Jõgi 5347 6632
kristin.jogi@keskkonnaamet.ee

⁴ Määrus § 1 lg 1

⁵ Määrus § 5 lg 7

⁶ Määrus § 11

⁷ Looduskaitseadus § 55 lg 6¹ p 2